

vestnik

'MESSENGER' GLASILO SLOVENSKEGA DRUŠTVA, MELBOURNE.

LETNIK XX, ŠTEV. 1

Registered for posting as a periodical — Category "B"

JANUAR 1975

Published by:
Slovenian Association, Melbourne
Postal address:
P.O. Box 83 — Caulfield, Vic., 3162
Telephone:
211-0314, 50-4463
Editor:
Marijan Peršič
Set up and printed by:
Polyprint Pty. Ltd.
Price — cena:
20c
Annual subscription — letno:
\$2.00

DVAJSET LET JE POTEKLO...

NA ELTHAMSKEM HRIBU — SLOVENC IZ CELE AVSTRALIJE

PRAZNUJEJO NAŠ DAN

Prelepe barve vzhodnega vzhajajočega sonca so pozdravile zgodaj zjutraj na dan sedmega decembra skupino nas, ko smo začeli na našem Elthamskem hribu priprave za velika dva dneva proslave dvajsetletnice našega obstoja v Melbournu.

Postavljali smo šator, pripravljali tla za balinanje, saj bodo danes in jutri ta tla prvič preiskušena v vse-avstralskih tekmah, čistili, preiskušali elektriko in dajali zadnje okraske na v na novo urejeni vaški "oštariji". Vsakdo je hotel prehiteti drugega, da bo lepše, da bo izgledalo vsevečljajnejše, ko pridejo prvi gostje.

Notranjost pritličja našega novega "Kulturnega in Razvedrilnega Centra" se je leketala v jutranjem soncu, kot pozdrav in vabilo nam vsem, ki jo bomo tolikokrat obiskovali v bodočem življenju. Praznično je vsa izgledala, četudi še ne dovršena.

IZ BRISBANE

Že so začeli prihajati . . . Prvi so prišli naši od severa, iz daljnega Brisbana. Je že tako v življenju, da so vedno prvi tisti, ki so najbolj oddaljeni. To je bila balinarska ekipa, ki so jo sestavljali gospodje Andrejašič Julijan, Barbis Jože, Čelin Miro, Kappel Jaka, Špilar Andrej, Štaver Rudi, Tomšič Albin, in Zarnik Bruno. Krepko so nam stislili roke in prinesli pozdrave vseh severnih Slovencev.

IZ ADELAIDE

Kmalu za tem so se prikazali prvi avtomobili z južnoavstralskimi registracijskimi številkami. Slovenci iz Južne Avstralije — Adelaide, Adamuskih rudnikov in zlahtnih vinskih gorice so toplo pogledali v naše oči in nam želeli srečo. Predsednik Slovenskega društva Adelaide g. Gabršek je s svojo družino pripeljal še družine Zagorc in Cafuta. Pridružili so se jim Ivančičevi, Jenkovi in Mahnetovi. Dejali so nam: Srečo Vam želimo in prinesli smo Vam naše opale, da jih lako izžrebate v Vaše nobre namene.

IZ CANBERRE

Že zgodaj predpoldan je na naš hrib pripihal velik avtobus ki je prinašal goste metropole Canberre. Zavili so okrog vogala in obstali na sredini našega gradilišča, tik pred Lojze Markičevo pisarno. Toplim pozdravom in stiskanju rok ni bilo konca. Saj so po celonočni vožnji prispeli na svoj cilj, Slovenski hrib, slovensko družbo. Naš Zvezni predsednik je s svojo sedmero družino pripeljal še 51 gostov od tam, kjer ima

jo najlepši Slovenski dom pod južnim križem. Faležov je bilo sedem, pet Osolnikov, pet Bajtov, štiri Grmeki, štiri Patafte, štiri Alispaliči, trije Grliji, trije Juriševiči, trije Koreni in po dva, Cicerana, Penca, Kobala, Kuzmanoviča, Žagarja, Benuliča, Mikuletiča. Edinci so pa bili gospodje: Fable, Lovrinovič, Čulek, Savle, Penca in Juriševič.

Pripovedali so nam o potu skozi daljno Avstralijo, slovenskem prepevanju in pričakovanju velikih dogodkov v Melbournu. Govorili so o nas, se spominjali dni, ko so sami gradili svoj dom, spominjali so se težkoč, zaprek in pridnih rok. Spomnili so se nas in naših potreb in med vožnjo v avtobusu napravili zbirko za naše središče; pozneje so nam poklonili vsoto \$320 dolarjev. Pokazali so nam kaj zmore Slovenska skupnost, Slovensko čustvo, ljubezen do sobratov.

IZ GEELONGA

Malo po deseti uri predpoldne je Božo pripilotiral Geelonske zastopnike tamkajšnjih Slovencev. Imena balinarske ekipe so bila: Berginc, Bizjak, Dekleva, Kolenc, Marcola, Martinčič, Plut in Rožanc. Dobro so se drugi dan odrezali naši najbližji sosedje in odnesli nagrado za dobro balincanje. Sigurni smo, da nas bodo dostikrat obiskali, ko bomo dovršili naš hrib v ponosen Slovenski spomenik.

IZ SYDNEYA

Iz Sydneya je prišla gospa Klemenčičeva, tajnica Zveze Slovenskih društev Avstralije. Tudi predsednik Slovenskega društva Sydney je navdušno in strokovno pregledoval naš potek gradnje in primenjal naše težave in napore z svojimi v Sydneyu, kjer se sedaj tudi postavljajo temelji Slovenskega domu. Gospod Lajovic nam je poleg dobrih nasvetov tudi izročil vsoto sto dolarjev, kar smo še posebno toplo sprejeli, ko smo vedeli, da imajo tudi oni tam velike in težke načrte.

Naše praznovanje so odprle vse balinarske ekipe Avstralije, ki so že začele meriti svoje sposobnosti v zgodnjih urah sobotnega jutra. Medtem časom pa so naše pridne gospodinje skrbele za prazne in utrjene želodce, nas vseh. Po otroških tekmovanjih in igrah nas je sprejel naš hrib v pravo ljudsko rajanje. Družine so posedele pod drvesi v prijetnem kramljanju in bilo je kot dostikrat doma pod vaško lipo.

Zvečer nam je orkester "Bled" pripravil

z domačimi melodijami prvič na vrhu hriba pravo slovensko veselico. Ko smo se pozno v večernih urah razhajali, si voščili zaželjenega počitka smo z veselim srcem pričakovali naslednjega dne . . .

Toplina prijetnega nedeljskega jutra je že rano privabila naše številne goste in dosti nas. Parkališča so se hitro začela polniti in vsi smo čakali svečanega dogodka proslave dvajsetletnice našega Slovenskega društva Melbourne.

Ko so ob pol dvanajsti uri prispeli častni Avstralski in Slovenski gostje, smo se vsi zbrali pod šatorom, da prisostvujemo prvi Slovenski maši na našem hribu. Po toplih besedah našega duhovnika, patra Bazilija, smo se vsi v sprevedu podali pred naš center, kjer smo v lepi slavnosti vzdali kamen z našega Triglava v zidove naše stavbe. Ena najstarejših članic našega društva je predala v vzidavo del naše preteklosti, del naše domovine, od katere smo tako daleč, pa v kljub temu tako blizu.

Globoko, so nam segle v srce lepo podane besede Lončarjeve Irene, ki je v zbrani deklamaciji podala čustva nas vseh o našem hribu in življenju. Vzpodbudno so nam govorili govornik za govornikom in nam dali nove volje in veselja za naše bodoče delo.

Po slavnostnem kosilu, ki mu je prisostvovalo dosti avstralskih in slovenskih gostov, je predsednik Elthamske občine gospod Alistar Knox prerezal torto, ki jo je pripravil gospod Ivan Majcen, naš zaslužni odbornik društva. Predsednik občine je podal tople želje za našo bodočnost in obljubil iskreno pomoč krajevnih oblasti.

Bogato obložene stojnice z lectovimi sri in drugimi dobrotami so se praznile z nepričakovano naglico, ko so nas naši gostje spraševali pomen naših Slovenskih napisov.

Tudi Slovenski Miklavž je obdaril naše otroke, ki so ob polnem številu z nami obhajali ta veliki dan.

Slovenski orkester "Bled" nam je zopet dobrodušno igral domače viže in melodije, ko smo se par za parom vrstili na Elthamskem plesišču.

Kar prehitro je potekal čas, ko smo se morali posloviti in stisniti roke tolikim stari in na novo dobljenim znancem. Zaključil se je zgodovinski dogodek Slovenskega izseljenišva v Avstraliji.

I.L.

DAROVANO OD PREJŠNJE ŠTEVILKE "VESTNIKA"

	\$
F. Gomizel	100.00
S. Drezga	150.00
C. Kovačič	50.00
P. Mandel	150.00
J. Podgoršek	50.00
A. Vukosav	20.00
F. Troha	150.00
Ga. Škraba	50.00
F. Plut	5.00
E. Čar	10.00
G. Kozole	40.00
S. Može	100.00
L. Willsher	3.00
F. in S. Smrdelj	10.00
V. Nikolič	50.00
S. Orsulič	75.00
J. Rezek	170.00
J. Urbančič	50.00
S.D. Canberra	320.00
S.D. Sydney	100.00

POSTANITE USTANOVNI ČLAN
NAŠEGA
KULTURNO-DRUŽABNEGA
CENTRA V ELTHAMU
Z DAROM \$200.—
POŠLJITE NA
"SLOVENIAN CENTRE
BUILDING FUND"
P.O. BOX 83, CAULFIELD SOUTH,
VIC., 3162

OBVESTILO NAROČNIKOM

Z današnjo številko Vam predstavljamo "Vestnik" v novi obliki. Odslej bo izhajal naš časopis po možnosti mesečno. Prinašal Vam bo novice od delu vseh slovenskih društev Avstralije in tudi druge zanimi-

vosti od vsepovsod. — Prispevajte našemu delu s svojimi dopisi in ako niste član SDM poravnajte naročnino, ki je sedaj \$2.00 na leto, z predplačilom že sedaj v začetku leta.

Uprava S.D.M.

POPOLDANSKO RAJANJE NA NAŠEM HRIBU
V ELTHAMU BO ODSLEJ VSAKO PRVO IN
TRETJO NEDELJO V MESECU.

Igrata: John Zemljich in Franc Prosenik.

KAR STORIŠ ZA SE, TO ŽE S TABO IZGINE,
KAR STORIŠ ZA NAROD, OSTANE VSELEJ;
DONESI LE KAMEN ZA VZGRADBO OČINE,
A RASLA NAPREJ NA PODLAGI BO TEJ.

Levo:
Velik napis "Dobrodošli" in naša mladina v narodnih nošah so sprejemali prišlece pri vhodu na naš hrib.

Desno:
Predsednik S.K. Adelaide, G. T. Gabršek govori na proslavi 20-letnice.

Spodaj levo:
Dom na Elthamu se dviga.

Spodaj desno:
Dom v Adelaidi.

V sredini:
Zahvalni nagovor narodnega poslanca g. Rice Matthews ob priliki prevzema denarne nabirke za Darwin. Poleg stoje: Anita Žele, Jenny Spilar, Mary Žele in John Hartman.

V SLOVO "ZADRAVSKEMU"

Kot urednik "Vestnika" bi se rad s temi par vrsticami poslovlil od našega rojaka, dolgoletnega zaslužnega člana S.D.M., našega prijatelja in mojega najbolj navdušenega in najzvestejšega sodelavca pri "Vestniku" Viktorja Lauka — Zadravskega, ki je odšel v večnost v noči od nedelja na ponedeljek 23. decembra 1974.

V pokojnem Viktorju je naše društvo izgubilo enega svojih najbolj neutrudnih članov, slovenska srenja v Melbournu pa enega najzavednejših rojakov.

Izguba Viktorja Lauka bo nenadomestljiva za naš upokojenski krožek, saj v njem ne bo več njegovega nasmejanega obraza in njegove vzpodbudne besede, ki so ob toliko prilikah bodrile naše starejše in vzpodbujale naše mlajše ne bodo več zvene med nami.

Pokojnik je bil ena najznačilnejših osebnosti naše slovenske dejavnosti v Melbournu. Že od samega početka je zvesto stal ob strani našemu društvu, ker se je dobro zavedal, kako potrebno je organizirano udeleževanje na kulturno družabnem polju, ako hočemo, da vsaj del naše dediščine ohranimo na tem kontinentu in da vsaj deloma odbržimo svojo ečitno samostojnost. Mlada leta, ki jih je preživel na severni meji Slovenije, kjer je naš narod stalno moral stati na braniku Slovenstva so začrtala poteze njegovega značaja. Svobodoljublje, narodna zavednost in nepopustljivost v boju za narodne pravice pa so ga med drugo svetovno vojno privedle v izgnanstvo in končno v Avstralijo.

Tu je nadaljeval svoje delo na narodnostnem in društvenem polju. Z isto vztrajnostjo in ni ga bilo našega javnega podviga, kjer bi ime Viktorja Lauka na ta ali oni način ne bilo vpleteno.

Še poslednja leta, ko mu je zdravje že očitno pešalo je vložil vso svojo energijo, vso svojo zakladnico humorja in družabnosti v obstoj našega upokojenskega krožka. S svojim vedrim in veselim značajem je vлил radost in smeh in petje v njih mesečne sestanke ter tako lajšal samoto in zapuščeno jesenske dobe življenja. Nihče,

ZAHVALE

Ženskemu odseku Slovenskega društva Melbourn, ki je pod vodstvom Marije Cvetko in Mici Hartman odlično opravil svoje delo ob priliki dvajsetletnice S.D.M.

Prav prisrčna zahvala našemu verskemu središču v Kew; patru Baziliju za njegove besede, ki so ob priliki Sv. maše v Eltham tako lepo povedale pomen Slovenske izseljeniške dejavnosti. Sestram za njih podporo in pomoč, predvsem pa za prelepe zvoneče melodije Slovenskih cerkvenih in narodnih napevov. Društvu Sv. Eme za pomoč naši ženski sekciji.

G. I. Majcenu za izdelavo čudovitih lectovih srčk in tort ob dvajsetletnici in ob priliki ženskega družabnega popoldne.

Vsem Slovenskim društvom širom Avstralije, ki so nas na ta dan obiskali in nam izročili svoje čestitke in darove.

Vsem članom in prijateljem, katerih imen tukaj ne bomo navajali, ker so preštevilna, vendar bi brez njih pomoči, in truda naša proslava dvojsetletnice ne uspela tako veličastno, kakor je.

Odbor S.D.M.

prav nihče, ne bo mogel nadomestiti pokojnega Viktorja na tem področju.

Imel je žilico in veselje do pisanja; energijo in ambicijo, da postavi na papir kar mu je vrelo v srcu, tako da je v poslednjih letih ni bilo številke "Vestnika", kjer ne bi čitali ime "Zadravski"; peresno ime, ki si ga je izbral v svoji ljubezni do Drave in Podravja.

Naš podvig in zamisel slovenskega središča v Elthamu sta mu prirasla k srcu in ni je bilo priložnosti, da ne bi prišel na naš hrib. Še v soboto predno je za vedno zatisnil oči je nagovoril domače, da so ga pripeljali na Eltham, kjer se je še poslednjikrat udeležil upokojenskega sestanka.

Kot simbol zahvale za njegovo ljubezen do rodne grude in do našega hriba, ki nam jo vsaj deloma nadomestuje, mu je Slovensko društvo položilo na krsto v grob skrinjico s prstjo z naše zemlje, značko ustanovnega člana in slovensko trobojko.

Pokojnik je lahko nam vsem v zgled in v večer dokaz, kako resnične so besede našega pesnika, ki smo si jih vzeli za geslo pri gradnji našega centra v Elthamu:

"Kar storiš za se — to že s tabo izgine, kar storiš za narod — ostane vselej!"

Spomini na "Pohorskega kralja" bodo ostali nedokončani in v našem "Vestniku" ne bo več imena "Zadravski", zato pa bo ostal spomin na Zadravskega v naših srcih in njegovo ime za vedno zapisano v zgodovini Slovencev Melbournu.

Marijan Peršič

SPOMIN VIKTORJU LAUKU

Zapustil sem domovino, odšel sem v daljni svet, v spomin sem vzel besedo materino in željo, da se vrnem spet.

Potekala so leta — prišla je jesen bogati v srcu mi cveto spomini, nikoli ne pozabim, da Slovenec sem z rojaki spomenik gradil v tujini.

Ko danes izročam vam zadnji pozdrav obdaja občutek me radosti — ne trpljenja in srečno bom v grudi zdaj tuji zaspal saj novi zdaj tu sadovi kalijo življenja.

Helena

VAS ZANIMA ?

The Good Neighbour Council sporoča, da imajo naseljenci, ki se bavijo z izdelovanjem ročnih del, možnost prodaje istih ako se obrnejo na tvrdko "Wanda", 40 Tennyson St., Highett. Tel. 93-4045.

Prav taki lahko ponudijo na prodaj svoje izdelke brez kakršnih koli formalnosti vsako nedeljo v "Princess Parku", Prahran, kjer imajo ljudski festival pod imenom "Ljudje v parku" — Nadaljne informacije lahko dobite pri Judy Kiraly v Prahran College.

Za one, ki so v šibkem denarnem stanju in ki potrebujejo pomoč v pravnih zadevah je važno vedeti, da je Australian Legal Aid Office odprl svoj urad na 178 William St., Melbourn. Ta urad Vas bo zastopal v vseh zadevah, seveda le če boste lahko dokazali, da nimate dovolj sredstev, da si najamete odvetnika na svoj račun.

20 LETNICA SLOVENSKE BESEDE V MELBOURNU

ELTHAM

Da se naši zidarji pripravljajo za skorajšnjo položitev betonske plošče in da se s tem že postavlja prvonadstropno dvorano Doma v Elthamu, odkoder bo razgled po obsežni panorami Melbourne res čudovit. S tem vidite, da bo otvoritev našega Doma v skorajšnji bodočnosti stvarnost.

Takrat bo prav verjetno tudi zaključeno zasedanje članstva, ker predpisi dovoljujejo kot že veste samo določeno število, kar bo ustrezalo sanitarnim predpisom.

V teku zadnjih dveh mesecev se je društvu priključilo veliko število novih ustanovnih članov, morebiti tudi zato ker so vedeli, da se je pristopnina po 1. januarju povišala na 200 dolarjev ali pa je zgradba Doma, balinišč ostalih del pokazala, da je odbor S.D.M. mož beseda.

Vsako nedeljo dežurni odborniki ali pridni člani vodijo kuhinjo za okrepcavanje delavcev in gostov.

Ženski krožek se je odlično izkazal s pripravo dobrot ob dvajsetletnici in še sedaj nadaljuje s pomočjo pri delu našega društva.

V zahvalo jim je moški odsek pripravil družbeno popoldne 19. januarja t.l. Skoraj smo omedlele ko smo zagledale predpasnike okrog moških hlač, med njimi tudi naš predsednik. Ženske še danes hvalijo odlično postrežbo, ne vemo pa še za enkrat ali je to bila stopnja naprej v ženski "liberaciji" ali pa zopet hočejo nekaj nedoljne pomoči Vseeno lepa jim hvala.

Zdaj pa še nekaj ko veste, da se hitro bliža otvoritev našega Doma v Elthamu. Da ne bo ta Center deloval samo v razvedrilnem pogledu se moremo lotiti dela na kulturnem polju sedaj. Ta otvoritveni dan naj bi prikazal v obliki proslave (saj bomo takrat resnično nekaj proslavljali). Kratke točke naše preteklosti, skice iz domovine in našega izseljeniškega življenja. Prepričani smo, da nam želite stopiti v pomoč in skupno z nami stopiti na oderske deske. Ne pustite vse to na ramenih odbora. Vaša je dolžnost, da bo ta dan zadonela Slovenska pesem iz vseh naših src, sliši naj se izpoved naših starejših, pozdravi naj se recitacija naših mlajših. Vaje bodo v nedeljah popoldne, da ne zanemarjate družin zvečer...

VSI SE NAM PRIDRUŽITE, pokličite Heleno zvečer; 211 0314.

VAŠA EDINA SLOVENSKA
TURISTIČNA AGENCIJA

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

IVAN GREGORICH

Vam nudi po izredno zmerni ceni polet iz

MELBOURNE naravnost v LJUBLJANO

Vse potrebno za obisk domovine ali drugih delov sveta ter srečno vrnitev

Vam lahko preskrbimo za kadar koli v letu...

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pisмено ali z osebnim obiskom naše pisarne. Radi in hitro Vam bomo ustregli.

IVAN GREGORICH

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

(čez dan)
72 Smith Street
Collingwood, Vic., 3066
Tel. 419-1584 - 419-2163

(po urah)
1044 Doncaster Road,
East Doncaster, Vic., 3109
Tel. 842-1755

Naša zakladnica

Slovenska narodna in univerzitetna knjižnica — zakladnica naše besede — letos slavi 200 letnico svojega obstoja.

Ta ustanova, čeprav našim širšim masam bolj malo poznana, je bistvena pomena za samobitnost našega naroda. Kljub temu, da so slične ustanove mnogih drugih narodov verjetno veliko starejše, je dvesto let obstoja narodne knjižnice v Ljubljani jasen dokaz, kako veličastno se je naš narod razvil v borih dve sto letih.

Začetek knjižnice zasledimo leta 1774, ko je bil razpuščen jezuitski samostan v Ljubljani in so po požaru v istem samostanu dodelili knjige, katere so rešili pred ognjem, ljubljanskega liceju z namenom javne uporabe. Tako zasledimo prve zapiske o ispojanju leta 1775.

Knjižnica je nato prišla skozi razne faze razvoja. Ko je leta 1830 Matija Čop, prijatelj in mentor dr. Franceta Prešerna, postal njen glavni knjižničar, je razpolagala že z 20.000 zvezkov. Matija Čop je bil tisti, ki je s svojo razgledanostjo usmeril knjižnico v vlogo, ki je opravlja še danes: zbiranje slovenskih in drugih tiskov ter njih sistematično urejevanje ter izposojanje na uporabo.

Ko so jo leta 1850 preimenovali v študijsko knjižnico za deželo Kranjsko je premogla že 30.000 zvezkov. Leta 1895 jo je močno poškodoval potres in šele 1907 so jo zopet preselili pod eno streho v gimnazijo na Poljanski cesti.

Po nastanku prve Jugoslavije je postala Osrednja knjižnica za Slovenijo in prevzela naloge knjižnice za ljubljansko univerzo. Razvila se je tako, da so ji bili potrebni novi prostori in

STE PORAVNALI
ČLANARINO?

leta 1935 so pričeli graditi novo splotje po načrtu arhitekta Jožeta Plečnika. To prestižno poslopje iz marmorja in granita je postalo ena arhitektonskih posebnosti Ljubljane.

Med drugo svetovno vojno je usoda prizadejala naši knjižni zakladnici posebno hud udarec. Nemško vojaško letalo se je zrušilo prav na čitalnico, razbilo stekleno streho ter padlo med knjige ter pričelo goreti. Tako je bilo uničenih kakih 50.000 knjig, mnogo od njih nenadomestljivih.

Po koncu druge svetovne vojne so jo preimenovali v Narodno in Univerzitetno knjižnico, katera danes obsega že 1.100.000 zvezkov. Ta številka se letno povečuje za 51.000 enot knjižničnega gradiva, to je zvezkov, knjig, časnikov, revij itd.

Tudi naš "Vestnik" je ena izmed teh enot, saj ga že leta sem pošiljamo, poleg državnim knjižnicam v Melbourne in Canberro, seveda tudi v Narodno knjižnico v Ljubljano. Tako smo tudi mi delček vsebine naše knjižne zakladnice. Čeprav majhen in vsebinsko uboren, bo naš "Vestnik" kot delček zbirke te knjižnice še dolga leta pričala naše slovenske dejavnosti v Melbourneu.

NENAVADNA OSMRTNICA

Poslednji prispevek "Vestniku", ki smo ga prejeli od pokojnega Zadravskega je bila — za čudo — osmrtnica na katero se je spomnil, ko so lani v oktobru razvrednotili avstralski dolar:

"Ko sem bil leta 1966 na obisku v domovini, so bili ravno izdani takozvani novi Dinarji. Kar drugi dan po tem izdajanju smo našli v poštnem nabiralniku posmrtnico sledeče vsebine:

Globoko pretreseni javljamo žalostno vest, da je v cvetu mladosti in hudih bolečin umrla na posledicah gospodarske reforme naša predraga, nepozabna stara cena, rojena zlati čas, vdova po padlem standartu.

Žalujoci ostali:

Sestri Plača in Pakajšina, sit Dinar in vnuček Para boter Dolar in neusmiljena mačeha Rubelj.

Pogreb drage pokojnice bo na dan porazitve na pokopališču svetega Deficita pri Beogradu.

Prosimo tihega preklinjanja."

LETO ŽENA

U.N. so odločile naj se letos proslavlja ženska svoboda. Naš skromen dodatek temu proslavljanju:

Čeprav v vsej pedagoški literaturi, zlasti pa v ženskih revijah, v zvezi z otroško vzgojo omenjajo povečinioma le mamice, praksa gospodinjca pa dokazuje, da omejenjene mamice teh beril bodisi ne berejo bodisi ne upoštevajo. Vsaj enega dela vzgoje ne, kazni.

Ta je namreč prihranjena nam, da bi mamica ostala večno zlata in da bi hudič ostal moškega spola še za bodočo generacije. Kateri gospodinjec še ni slišal tistega klasičnega stavka: "Ne vem več naprej, otrok me ne uboga. Stori vendar nekaj. Saj si njegov oče!"

Ker nimaš dokazov, da bi ugovarjal, se ne moreš upreti. In storiš nekaj.

Tisto nekaj je kazen. Ona kajpak pričakuje nekaj krepkega, saj je z jalovimi grožnjami naraščaj že do grla zasitila. Zato vas zavest v nesmiselnosti telesne kazni ne reši pred tem, da je ne bi moral tudi izvesti. Sicer bi prej ali slej slišal, da otroci ne spoštujejo starševske avtoritete, ker je oče mevža.

Zatorej zavijate rokav in ona zavpije:

"Počakaj, da grem v kopalnico in odprem pipo, ne morem več poslušati joka!"

Nekaj pozneje slišite odlomke njenega klepeta s sosedo: "Ne morem razumeti, kje vzame tale moj toliko brezsrčnosti? Tako tolče po otročičku, da kljub odprti pipi slišim vsak udarec. Rečem vam, gospa, tako se občutim, kot da bi me tolkel po srcu! Grozen je! Ubogi otrok, ker ima takega očeta..."

O. K.

Kaj noriš, rečem ženi, jo odrinem in dam v usta nekaj čevapčičev, ki jih je med mojim sanjarjenjem pripravila na žeru. Bila sva namreč na pikniku. Še malo vinčka in zopet sem zadremal. Kaj kmalu pa se mi spet povrnejo sanje in prijetni poljubi. Takoj se zdramim, vendar se delam, da spim in vrnem nekaj poljubov. Toda joj, ko odprem oči, vidim, da jih ni dobila moja žena, ampak najin buldog, ki ga je privabil vonj čevapčičev.

Ko sem s težavo ponovno zadremal — spet poljubi. Tokrat zavpijem: "Izgini, stara mrcina kosmata!"

Toda spet nezgoda, poljubi so bili sedaj ženini, pa tudi klofuta, ki sem jo dobil.

Potem nisem več spal.

Pustimo Korošcem in Primorcem

da delajo po svoji glavi!

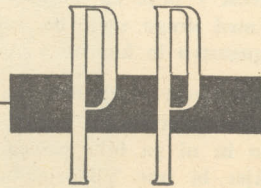
Zelo lahko je iz popolnoma svobodnih tal in iz velike daljave dajati cene, demagoške in mnogokrat nasprotujoče si nasvete za silno težko politično in splošno narodno delo na Koroškem in Primorskem. In zelo lahko je tudi iz varnega zapečka metati kamenje na slovenske javne delavce, ki tam mnogokrat v naravnost brezupnih razmerah rešujejo slovenstvo. Ali zasluži n.p.r. dr. Tischler, predsednik Narodnega sveta na Koroškem, ki je vse svoje življenje posvetil borbi za pravice koroških Slovencev, tako sarkastično pisanje, kot smo ga brali v nekem listu da je namreč "kuhan in pečen v Ljubljani, kjer koplje grob slovenski svobodi". Zopet drugod beremo ostro kritiko zoper postopanje dr. Inzka, tega odličnega katoliškega javnega delavca, ki skuša v raznih komisijah v Celovcu in na Dunaju reševati slovenske probleme. Če greš torej v Ljubljano, ni prav, če greš na Dunaj, tudi ni prav. Eni hočejo in pišejo, da naj se koroški problem rešuje v razgovoru s Kreiskyjem, drugi priporočajo "internacionalizacijo" tega problema. Eni priporočajo naslon na Jugoslavijo, drugi pa to odločno odsvetujejo. Pojavila se je množica "izvedencev" za koroško in primorsko vprašanje, ki pa v resnici vnašajo samo zmedo in škodo v reševanje teh problemov.

Mirno lahko trdimo, da velika večina tistih, ki iznašajo neresne kritike in naravnost kategorične zahteve, kaj naj bi koroški in primorski Slovenci napravili, njihovih problemov sploh ne

pozna, ali pozna zelo površno. Zato so ponujani nasveti brez cene in vrednosti, zlasti še, če so združeni s sramotjenjem dolgoletnih požrtvovalnih javnih delavcev.

Pustimo vendar Slovincem na Koroškem in Primorskem, da si sami izberejo pravo pot pri reševanju težkih političnih in narodnih problemov. Oni so, ki poznajo svoje probleme, svoje razmere, ki poznajo moč in razpoložene svojih nasprotnikov in poznajo tudi lastne sile, ki jih lahko postavijo v boj za svoje pravice. Ne bodimo jim vsiljivi učitelji, ampak jih podpirajmo v njihovem delu in težkem boju na ta način, da pišemo v svoje in tuje časopise o njihovem življenju in trpljenju, da skušamo informirati svetovno javnost o koroškem in primorskem problemu, da moralno in materialno podpiramo njihove ustanove, naročamo njihove liste, revije in knjige, itd. Še posebno važno pa je, da kot en mož podpremo vsako njihovo narodno-politično akcijo (kot je bila n.p.r. ob razbijanju napisnih tabel) in jim ne skaćemo na hrbet s svojimi domišljavimi pomisleki in osebnimi napadi.

(Svobodna Slovenija)

TISKARNA

POLYPRINT

PTY. LTD.

7a RAILWAY PLACE,
RICHMOND, VIC. 3121
TEL. 42-7417

se priporoča Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela.

PRILOŽENO POŠILJAM

\$..... za

- članarino SDM
- naročnino "Vestnik"
- sklad Ivana Urbasa
- za naš center

Priimek.....

Naslov.....

(Prečrtaj kar ne ustreza)

ASTRONAUT TRAVEL SERVICE

Pty. Ltd.

233 COLLINS STREET, MELBOURNE, 10. nadstropje — Tel. 654-4855

Največja in najmodernejša avstralska potniška agencija

Ima poseben oddelek za Jugoslavijo.

* Potovanje z JAT-om ali drugimi linijami v katerikoli del sveta.

* Veliki popusti za potovanje v grupah.

* Potovanja z vsemi ladijskimi družbami.

* Dovoz vaših sorodnikov in prijateljev v Avstralijo.

* Brezplačna nabava potnih dokumentov.

* Ugodni pogoji za kreditiranje kart.

Vse informacije vam bo rade volje nudil g. PAVLOVIČ KOSTA in gđc. BILJANA SRETENOVIC na telefonu 654-4855. —

Po uradnih urah: 24:9699.

Telefonirajte, pišite ali obiščite nas. — Prišli bomo tudi na vaš dom.

Naša telefonska služba dela 24 ur vsak dan

Levo:
Ga. Julija Mrčun, ki je ob proslavi 20-letnice SDM vzdala v zidove doma na našem hribu v Elthamu kamen z vrha Triglava in bakreno ploščo z vrezanimi imeni dosedanjih predsednikov SDM.

Desno:
G. Alistair Knox, predsednik občine Eltham, reže lepo okrašen jubilejni kolač, katerega je za obletnico društvu pripravil g. I. Majcen, ki mu tukaj stoji ob strani.

Levo:
Skupna slika udeležencev balinarskega tekmovanja ob priliki proslave 20-letnice.

Zgoraj:
Balinarska moštva društev Canberre, Melbourn in Geelonga. Melbourne je zmagal v četvorki in Canberra v trojki.

Spodaj levo:
Oče Viktor Lauko, pomaga sinu Marijanu pri licitaciji odojka — pred leti na vrtu Doma v Carltonu.

Spodaj desno:
Slovo od pokojnega Viktorja Lauka na pokopališču v Keilor.

Popotnik s hriba doli pride . . .

Teško bo popotniku s Slovenskega hriba v Elthamu pozabiti prelepe dni 7. in 8. decembra lanskega leta, ko je SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE tam obhajalo 20 letnico svojega obstoja. Še danes nam zvone prelepi zvoki Slovenske glasbe in pesmi, ko smo, na našem trgu zbrani v tako velikem številu proslavljali zgodovinski dan začetka Slovenske dejavnosti na tleh Melbournea.

Zopet je bil popotnik povabljen na SLOVENSKI HRIB v soboto 14. decembra na božično slavje naših slovenskih očetov in mamic. Kot dostikrat doma, smo se zbrali kot velika družina v na novo preurejeni Elthamski "oštariji", kjer smo, kot pred dawnimi časi doma, vzbujali božične spomine v domačem okolju.

Kot večkrat ob takih prilikah se je našim "Avstralskim" staršem pridružila velika množica mladih in starih. Lepo je bilo slišati lepe verzice slovenskih božičnih pesmi, pri katerih niso primanjkovali lepi glasovi naših redovnic. Teško bo pozabiti ta dan, ko smo imeli med nami zadnjič nestorja Slovenskega društva — Victorja Lauka — Zadravskega.

Na invalidskem stolu smo ga po njegovi želji prinesli iz bolnišnice, kot da bi vedel, da je to zadnjikrat, ko vidi našo Malo Slovenijo. Kot da bi slutil, da ne bo nikoli več med nami, je hotel še enkrat v Eltham, da preživi majhen čas božičnega razpoloženja v Slovenskem okolju. . . Popotniku in nam vsem pa bo ostala v vednem spominu globoka izpoved "Sina Svojemu Očetu" . . .

Takrat pač nobeden ni slutil, da bomo njega, Starešino Melbournskega Slovenstva, samo tri dni pozneje spremljali tja, odkoder ni več vrnitve . . . Na tej zadnji poti ga je spremljala prst iz Slovenskega Elthamskega hriba, prepojena z znojem in žulji slovenskih rok, ki gradijo spomenik njemu in našim potomcem v večno sveto dediščino . . .

Naše tradicionalno "Slovensko Štefanovanje" je privabilo preko šeststo ljudi v našo planino, ki ji visoko nad drevesi kraljuje haloški "Klopotec", in nas s svojim klopotanjem prestavlja v vinske gorice Ormoža, Ljutomera in pohorskih obronkov. Po hribu se je razlegal slovenski smeh in dišalo je po domačih dobrotah. Pomenke naših družin je tu in tam prekinil vrisk slovenske objestnosti proste narave, plesišče pa je odmevalo pod udarci slovenskih polk. Majhna Remškikova Anka je presrečna stiskala opal visoke vrednosti, dar Slovenskega društva Adelaide, ki ga je dobila kot prvo nagrado na Štefanskem žrebanju. Naš Slovenski hrib pa je začel postajati to, za kar si ga želimo, zatočišče Slovenskih družin in njihovih prijateljev od mestnega hrupa in dnevnih skrbi.

Zgodaj popoldne na zadnji dan leta so naše slovenske roke pridno pripravljale naš hrib za veselo odhodnico starega in najboljše sprejem novega koledarja. Že rano zvečer so se naša parkališča začela polniti in kaj kmalu je zmanjkalo prostora

pod obširnimi šatorom. Ko so odjeknili prvi zvoki "plesničarnovi" domačih poskočnih se je napolnilo plesišče do zadnjega kotička, ko je naša Slovenska mladina drgnila ramena s tistimi, ki jim že srebro poganja v laseh, do ranega jutra. Slovenska dekleta in žene pa so nam pripravile domačo "Silvestrovo" večerjo, ki smo jo poleg naših vin zalivali tudi z domačo "Radensko".

Ko smo med tako veselimi razpoloženjem slišali o strašni vremenski nezgodi, ki je zadela mesto Darwin na severu naše adoptirane domovine, smo takoj skočili na pomoč in zbrali lepo vsoto preko 500 dolarjev, da pomagamo zgraditi domove tistim, ki so nas sprejeli kot sebi enakim in nam dali zatočišče po Evropski tragediji pred dostimi leti.

V petek tretjega januarja smo svečano predali ček za \$528.70 pa pomoč Darwinu gospodu Rice Matthews, narodnemu poslancu za Elthamsko okrožje. Pri svečani predaji prispevka so poleg g. Matthews bili prisotni predsednik občine Eltham g. Alistair Knox, zastopnik imigracijskega urada g. Woodley, g. C Thomas, mestni inženir občine Diamond Creek ter številni člani Slovenskega društva. Predsednik okrožnega odbora za pomoč Darwinu gospod Matthews se je z lepimi besedami zahvalil za pomoč, ko je povdaril, da se zaveda velike naloge in napora pred katerim stoji naše društvo in še poleg tega zmore prispevati tako lepo vsoto za "Fellow-Australians" v času tako velike narodne tragedije. Predsednik mestne občine pa je povdaril, da občina Eltham upošteva naš napor v dokaz, da naš hrib ne bo samo v namene plesov in zabav, toda, da tudi predstavlja povezavo med novim in starim življenjem naše lepe Avstralije, posebno sedaj, ko je potreba take povezave najnujnejša.

Nedelja 25. januarja je bila veliko presenečenje za našega popotnika. Prišel je na naš slovenski hrib in videl ugledne člane našega odbora v ženskih predpasnikih. Kolo časa se je to nedeljo obrnilo in v zahvalo za celoletno težko delo pridnih ženskih rok, so članice našega ženskega odseka zasedle prostore okoli tiste častne mize, na katero so nam in našim gostom tolikokrat pripravile obilno domačih dobrot. Da so se naši odborniki v ženskih predpasnikih dobro izkazali so pričali razigrani obrazi naših članic, ko nam je na koncu kosila skoraj zmanjkalo opojnih pijač. Vam dragim podpornicam treh vogalov pri hiši tudi popotnik izreka pristržno zahvalo.

Razmahnilo se je zopet delo na stavbišču; ko bo ta številka "Vestnika" prišla v Vaše roke, bo betonska plošča prvega nadstroja že končana in stebri vlti. Končno so prišla vsa dovoljenja za parkališča, igrišča, planinsko kočjo in vhod. Popotnik vidi, da dela je veliko in dosti pridnih rok potrebnih.

Zopet se bom javil s hriba . . .

Popotnik.

Ako hočete olepšati svoj dom, trgovino ali urad se obrnite na slovensko soboslikarsko in pleskarsko podjetje

DOMINO PAINTING

78 Porter Road, West Heidelberg

Tel.: 45-5303

Kvalitetno delo in zmerna cena.

Lastnik: Marijan Lauko.

ČLANI – ČLANI – ČLANI – ČLANI

Ali Vas napredek in delo Vašega društva zanima???

Ali bi radi nekaj povedali, kritizirali ali objavili???

Ali se zavedate kaj nam pomeni naš "VESTNIK"???

Prepričani smo, da se strinjate z željo uredništva "Vestnika" in odločitvijo odbora našega društva — da postane ta časopis bolj pester. Samo ime "Vestnika" Vam pove da je nositelj vesti dogodivščin naše slovenske družine Melbournea ali Avstralije. Kako torej morete pričakovati, da bi ena oseba vedela vse te vesti, zgodbe in novice — ali se ne zavedamo, da je dolžnost nas vseh in pri tem ponosna zavest da ohranjujemo v tujini našo prelepo Slovensko besedo.

Saj ne iščemo pisateljev, književnikov in poetov; rabimo preprosto domačo materinsko besedo. V tej deželi smo vsi na istem polju, nosimo enako ime, kličejo nas izseljenci. Razlika med visokošolsko in nižjo izobrazbo nastane šele tedaj ko jo hudomerno in brezpremišljeno napravimo sami. Ali kličemo gospoda tistega človeka, ki si je s trdim delom s krampom ali pa peresom preskrbel nekaj več udobnosti kot jo uživa povprečni Slovenec???

Verjetno pa vsi vemo, da smo tu svobodni gospodarji svojega imetja in če si s tem kupimo žametno ali žakljevo odejo je to naša stvar. Kaj pri vsem tem ne ljubimo isto mater in kaj nismo zato ustanovili naše društvo v isti namen: to je medsebojni skupni tolažbi v žalosti in skupnemu veselju? Tradicija naših prednikov živi med nami, ali bo naša tradicija živela med našimi potomci???

Ljubezen je velika beseda in ima dosti različnih pomenov, ljubezen do domovine je vzela veliko življenj, zato sem prepričana, da je ta zelo živa in močna med nami. Zakaj bi jo potem pokazali v javnosti in jo ne skrivali v naših srcih. Pomagajte nam povedati Vam zgodbo Slovenskega življenja . . . Primate za pero pa povejte kakšen je bil Vaš začetek v tej deželi,

kaj počnete sedaj, spomini in dogodivčine, Vaša mnenja in ideje. Skupno z dosedanjim arhivom bo to ustvarilo časopis našega življenja, ki bo poromal v naše domove in nam prinašal vesti veselja ali žalosti — resnični "SLOVENSKI VESTNIK".

Rokopisi se pošljejo na naslov:

"VESTNIK"

C/— Slovenian Association,

P.O. BOX 83, STH. CAULFIELD, 3162

Špilar Jenny ter Anita in Mary Žele, ki pridno obiskujejo naš hrib v Elthamu; naše mladenke sprav bistrimi očmi, takoj opazijo, če kaj ni v redu.

Ker dobro vedo, da je barva trave zelena, jim ni šlo v račun, ko so zapazile med zelenim nekaj rdečega. Pogledale so od blizu in kaj so našle: bankovec za \$20.

Toda dekleta so pokazale, da so pošteni značajev. Najden denar, čigar lastnika itak ni mogoče ugotoviti, so izročile našemu blagajniku.

Mar je treba še kaj dodati temu poročilu. Dejanje samo je dovolj lepo izpričevalo.

Na Štefanovanju so naši otroci pokazali svoje zmožnosti v teku. Tukaj so imena zmagovalcev:

3—5 let deklice in dečki — Robert Zadel.

5—8 let deklice — Renata Kukoruzovič dečki — Pierre Van de Laak.

8—11 let deklice — Kristina Telban dečki — Toni Guštin.

11—13 let deklice — Suzi Špacapan, dečki — Dani Simčič in Silvan Horvat.

NE STOJTE OB STRANI — NE ZAMUDITE PRILIKE

"SLOVENIAN CENTRE BUILDING FUND"

P.O. BOX 83, CAULFIELD SOUTH, 3162

Jugoslovanska turistična agencija

THE SUNNY

ADRIATIC

VAM NUDI POMOČ NA NAŠEM JEZIKU GLEDE

- Rešavanja dokumentov za vas in vaše srodnike in prijatelje, katere želite pripeljati v Avstralijo.
- Nudimo vam potovanja po najugodnejših cenah z JAT-om ali katerokoli drugo letalsko in pomorsko družbo.
- Denar ni problem — Potujte sedaj in odplačujte pozneje. Nudi vam kredit do \$5000.

Za vse ostale informacije se prosim obrnite na:

177 Collins Street, Melbourne — Tel. 63 7441, 63 7442

154A Victoria Street Footscray — Tel. 68 3708